

KL

KL OM FREMTIDENS FOLKEBIBLIOTEKER

Folkebibliotekerne er blandt vores vigtigste kulturinstitutioner. Med formålet om oplysning, dannelse og kulturel aktivitet for alle, skaber de sammenhængskraft på tværs af kulturel, økonomisk og social baggrund og spiller derfor en uvurderlig rolle både på lokalt og nationalt niveau.

Folkebibliotekerne er folkets biblioteker. Derfor skal de også følge med udviklingen og borgernes behov og ønsker. For at tage temperaturen på, hvordan borgerne ser bibliotekerne, tog jeg og kulturminister Mette Bock i efteråret 2018 på rundtur i Danmark for at møde både brugere og ikke-brugere. Meldingen var klar: Der er brug for biblioteket. Både som digitalt bibliotek og som fysisk institution og mødested.

I KL har vi også drøftet fremtidens biblioteker. Vi mener ikke, at der er behov for at ændre på den nuværende bibliotekslov, men der er nogle områder og prioriteringer, som vi er nødt til at drøfte lokalt. Det gælder fx bibliotekernes digitale udvikling, og det tværgående samarbejde og samspil med andre kommunale områder, lokalsamfundets aktører, folkeskole og dagtilbud mv. Med denne folder vil vi dele KL's synspunkter med jer kommunalpolitikere og samtidig lægge op til en debat om fremtidens bibliotek. Det er en vigtig debat. Og det er en debat, som skal tages af os lokalpolitikere.

Leon Sebbelin

Formand for Kultur-, Erhverv- og Planudvalget

KL mener, at folkebiblioteket skal have et stærkt digitalt tilbud for at følge med tiden og for at fremtidssikre biblioteket

- Der er brug for mere fokus og fart på udviklingen af det digitale bibliotek, men KL er også opmærksom på, at der er stor tilfredshed med biblioteket som fysisk adgang til medierne.
- En mere fokuseret fremdrift af det digitale bibliotek og en mere konsekvent kanalstrategi vil være i overensstemmelse med kommunernes arbejde med digitaliseringen på andre velfærdsområder.
- Faldende udlånstal for fysiske materialer medfører et stigende behov for nytænkning af det fysiske bibliotek. KL ser behov for, at der frigøres økonomi og evt. fysiske rammer til andre formål.
- Der er et øget behov for digitale løsninger på tværs af kommuner og institutioner. Muligheder for fælles data, fælles funktioner og fælles maskinrum skal udnyttes optimalt.
- KL forfølger mulighederne for en optimal og omkostningseffektiv udvikling og drift af metadata, søgesystemer mv. gennem sit ejerskab til DBC A/S kombineret med en afbalanceret flerleverandørstrategi samt en styrket bestillerfunktion i KOMBIT.

KL mener, at der er et potentiale i, at folkebibliotekerne bruges som det lokale mødested, og at dette skal bruges til at få tiltrukket nye brugere med fokus på dannelse og oplysning.

- Det er helt afgørende, at folkebiblioteket følger med tiden og udvikler sig. Nogle formater og opgaver må slippes til fordel for, at andre formater og opgaver kan tages ind.
- KL anerkender og glæder sig over, at folkebiblioteket kan have et stærkt potentiale som kulturhus eller fristed til eksempelvis at samle borgere op, der har det svært med læsning, integration, venskaber eller det digitale.
- Hovedfokus for folkebiblioteket er oplysning og dannelse af den brede befolkning, hvorfor nye og anderledes roller såsom at fungere som kulturhus aktivt bør bruges til at få tiltrukket nye brugere med fokus på dannelse og oplysning.
- Den massive digitale udvikling af samfundet gør, at folkebibliotekerne har en vigtig rolle i forhold til digital dannelse.

KL mener, at folkebiblioteket ikke kan eller skal konkurrere mod de kommercielle underholdningsprægede og populære medier og tjenester.

- Det er bekymrende, at diverse undersøgelser viser, at læsningen er nødlidende i samfundet, og KL ser derfor læsningen som én af de vigtige opgaver for biblioteket. Folkebiblioteket skal sikre, at det er muligt for alle at få adgang til at læse/lytte til bøger og skaffe sig viden via diverse medier.
- Folkebiblioteket skal finde sin egen placering i mediebilledet og give plads til markedet og de kommercielle kræfter i kultur- og forlæggerbranchen. Det er hverken muligt eller ønskeligt, at konkurrere med udviklingen af kommercielle e-bogstjenester eller streamingtjenester.

KL mener, at kommunerne skal udnytte de synergier og samarbejdsmuligheder i forhold til folkebiblioteket, der giver mest mening lokalt.

- Folkebiblioteket har mange muligheder for at løfte andre områder i den kommunale verden – eksempelvis at være med til at skabe levende og trygge bymidter og lokalsamfund, der er afgørende for vækst og bosætning.
- Der er ligeledes god grund til at samtænke og samlokalisere folkebiblioteket med andre funktioner. Specifikt bakker KL op om et tæt samarbejde mellem bibliotek og borgerservice og et tæt og forpligtende samarbejde mellem bibliotek og folkeskole.
- Nogle synenergier giver bedre mening end andre, og KL vil derfor inspirere kommunerne med en samling af de bedste eksempler på, hvor samtænkning af bibliotek med et andet kommunalt fagområde har givet særlig værdi.

KL mener, at folkebibliotekerne skal spille en aktiv rolle i forhold til børns sprogudvikling og læsefærdigheder.

- Kommunalbestyrelserne skal have et skærpet fokus på at indfri potentialet i samarbejdet mellem folkebibliotek og dagtilbud, skole, pædagogiske læringscentre og fritidstilbud.

KL mener, at det er afgørende, at folkebiblioteket holder fokus og ser sine opgaver i lyset af bibliotekslovens formålsparagraf om at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet.

- Der skal skabes rum til et bredt og pulserende kulturliv med aftenskoler, frivillighedscentre mv.

SPØRGSMÅL TIL DEN LOKALE KOMMUNALPOLITISKE BIBLIOTEKSDEBAT

Vi håber, at I har lyst til at sætte fremtidens folkebibliotek til debat i jeres kommunalbestyrelse for at drøfte, hvilken rolle biblioteket skal spille i jeres kommune.

I kan fx tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1. Har I fremtidssikret jeres bibliotek ift. den digitale udvikling på området?
2. Hvordan sikrer I sammenhæng mellem det digitale og det fysiske bibliotek?
3. Hvordan finder I balancen mellem biblioteket som dannelse og oplysning og biblioteket som fysisk mødested?
4. Hvilke synergier mellem biblioteket og andre kommunale områder giver bedst mening i jeres kommune, og hvordan udnytter I dem bedst?
5. Hvem er bibliotekets vigtigste samarbejdspartnere?
6. Hvordan sikrer I bibliotekets samarbejder ift. børn og unge via dagtilbud, skole og fritidstilbud – udnytter I de potentialer, der findes, og har I indgået forpligtende samarbejder?
7. Hvor ligger den rette balance mellem biblioteket og de øvrige lokale aktører såsom aftenskoler, frivillighedscentre, boligforeninger, sognegårde mv.?

KL udsender senere på året et kommunalpolitisk debatoplæg om fremtidens folkebiblioteker.

